

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 224/04-4

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. novembra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť MED-ART, spol. s r. o., Dunajská Streda, Železničná 4, zastúpenej advokátom JUDr. J. L., B. B., vo veci porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 3 Er 266/04-15, EX 18/2004 z 28. júna 2004, za účasti Okresného súdu Banská Bystrica a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MED-ART, spol. s r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. augusta 2004 doručená sťažnosť MED-ART, spol. s r. o., Dunajská Streda, Železničná 4 (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. J. L., B. B., označená ako „*Ústavná sťažnosť*“. Z jej obsahu vyplynulo, že sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 Er 266/04-15, EX 18/2004 z 28. júna 2004.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti tvrdí, že porušenie označeného základného práva vidí v tom, že okresný súd zastavil súdnu exekúciu vedenú pred súdnym exekútorom Bc. T. B. pod sp. zn. EX 18/2004 v celom rozsahu napriek tomu, že exekučný príkaz (príkaz na vykonanie exekúcie) bol vydaný na exekúciu príkazaním iných peňažných pohľadávok (pohľadávok povinného voči Všeobecnej zdravotnej poisťovni na náhradu nákladov spojených s poskytnutím a zabezpečením zdravotnej starostlivosti), ktoré nepatria k veciam a pohľadávkam vylúčeným zo súdnej exekúcie § 54a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 273/1994 v znení neskorších predpisov“), ktorý ustanovuje:

1. Z exekúcií a výkonu rozhodnutia podľa osobitných predpisov sú vylúčené splatné poistné a poistné, ktoré sa stane splatným až v budúcnosti, poplatok z omeškania, poplatok za nesplnenie oznamovacej povinnosti a pokuty s výnimkou pohľadávok na poistnom podľa § 59.

2. Z exekúcií a výkonu rozhodnutia podľa osobitných predpisov sú vylúčené aj

a) finančné prostriedky zdravotných poisťovní podľa § 50 až 52, ktoré sú určené na úhradu za poskytovanú zdravotnú starostlivosť, na úhradu platieb za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a na úhradu služieb súvisiacich so zabezpečením zdravotnej starostlivosti o poistencov,

b) finančné prostriedky na účtoch zdravotníckych zariadení, ktoré sú určené na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a služieb súvisiacich so zabezpečením zdravotnej starostlivosti,

c) majetok zdravotných poisťovní, ak je obstaraný z prostriedkov poistného, z poplatku z omeškania, z pokút a z poplatku za nesplnenie oznamovacej povinnosti,

- d) majetok zdravotníckych zariadení, ak je obstaraný z prostriedkov poistného, a majetok určený na poskytovanie zdravotnej starostlivosti,
- e) lieky a zdravotnícke pomôcky.

3. Exekúciu alebo výkon rozhodnutia, ktoré sa začali podľa osobitných predpisov, súd zastaví, ak exekúcia alebo výkon rozhodnutia postihujú majetok podľa odseku 2.

Podľa názoru sťažovateľky postihnutie inej peňažnej pohľadávky povinného než takej, ktorá je uvedená v citovanom § 54a ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z., malo viesť okresný súd k zastaveniu exekúcie len sčasti, tak ako mu to ukladá § 57 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Okresný súd však podľa názoru sťažovateľky zastavil exekúciu v celom rozsahu.

II.

Z priloženého rovnopisu uznesenia okresného súdu č. k. 3 Er 266/04-15, EX 18/2004 z 28. júna 2004 ústavný súd zistil, že jeho výrok znie:

„Súd exekúciu vedenú pred súdnym exekútorom Bc. T. B. so sídlom Exekútorského úradu, B. B., vedenú pod jeho č. k. EX 18/2004 zastavuje.“

Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia okrem iného uviedol:

„... Dňa 22. 6. 2004 podal povinný na tunajší súd návrh na povolenie odkladu exekúcie a následné jej zastavenie, kde ako dôvod poukázal na novelu zákona č. 273/1994 Zb. zákonov o zdravotnom poistení.“

Dňom 15. júna 2004 nadobudol účinnosť zákon č. 345/2004 Zbierky zákonov, ktorý mení a dopĺňa zákon č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, konkrétne paragrafové znenie 54a v odstavci 2 pod písmenami a až e.

Podľa odstavca 3 § 54a exekúciu alebo výkon rozhodnutia, ktoré sa začali podľa osobitných predpisov, súd zastaví, ak exekúcia alebo výkon rozhodnutia postihujú majetok podľa odstavca 2.

Osobitným predpisom v danom prípade je aj exekučný poriadok (zákon č. 233/1995 zberky). Podľa týchto osobitných predpisov je teda z exekúcie a výkonu rozhodnutia vylúčené:

- finančné prostriedky zdravotných poisťovní podľa § 50 až 52, ktoré sú určené na úhradu za poskytnutú zdravotnú starostlivosť, na úhradu platieb za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a na úhradu služieb súvisiacich so zabezpečením zdravotnej starostlivosti o poistencov,

- finančné prostriedky na účtoch zdravotníckych zariadení (zákon č. 277/1994), ktoré sú určené na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a služieb súvisiacich so zabezpečením zdravotnej starostlivosti,

- majetok zdravotných poisťovní ak je obstaraný z prostriedkov poistného, z poplatku z omeškania, z pokút a z poplatku za nesplnenie oznamovacej povinnosti,

- majetok zdravotných zariadení, ak je obstaraný z prostriedkov poistného, a majetok určený na poskytovanie zdravotnej starostlivosti,

- lieky a zdravotnícke pomôcky (Zákon č. 140/1998 Z. z.).

Ako je vyššie konštatované, povinný podal návrh na odklad exekúcie a jej následné zastavenie, ale v danom prípade súd toto jeho písomné podanie považoval za podnet pretože je toho názoru, že ak sú splnené podmienky §-u 54a ods. 2, dochádza podľa ods. 3 k zastaveniu exekúcie alebo výkonu rozhodnutia priamo zo zákona a teda netreba podľa názoru súdu podať návrh na zastavenie exekúcie.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti súd preto považoval za potrebné rozhodnúť v zmysle § 58 ods. 1 a § 57 ods. 2 Exekučného poriadku.

Zároveň súd náhradu trov exekúcie súdnemu exekútorovi nepriznal od oprávneného nakoľko podľa názoru súdu oprávnený procesne nezavinil že by malo dôjsť k zastaveniu exekúcie, nakoľko k jej samotnému zastaveniu došlo zo zákona teda legislatívnou úpravou, ktorú oprávnený nemohol a ani nemôže ovplyvniť.“

Z predložených listín ústavný súd zistil aj to, že v exekučnej veci sp. zn. EX 18/2004 boli vydané poverenie na vykonanie exekúcie, upovedomenie o začatí exekúcie, ako aj exekučný príkaz.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak nimi namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených v ústave, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje najprv za potrebné uviesť, že nie je zásadne oprávnený ani povinný preskúmať a posudzovať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní obyčajných zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí.

Ústavnou právomocou ústavného súdu je v prípadoch napadnutia rozhodnutí (opatrení alebo iných zásahov) všeobecných súdov, proti ktorým nie je prípustný opravný

prostriedkov, kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem a postupu, ktorý im predchádzal, s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo alebo napadnutým rozhodnutím (opatrením alebo iným zásahom) došlo k porušeniu základného práva alebo slobody.

Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrálne a z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (napr. I. ÚS 20/03). Ak nie sú splnené tieto predpoklady na preskúmanie rozhodnutí všeobecných súdov, ústavný súd nemôže dospieť k záveru o vecnej spojitosti medzi základnými právami alebo slobodami, ktorých porušenie sa namieta, a napádaným rozhodnutím všeobecných súdov. V takom prípade ústavný súd považuje sťažnosti za zjavne neopodstatnené podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Zjavná neopodstatnenosť teda znamená, že už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd nezistí žiadnu reálnu možnosť porušenia základného práva alebo slobody napadnutým rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne postupmi, ktoré im predchádzali v konaní pred orgánmi verejnej moci, osobitne v konaní pred všeobecnými súdmi (IV. ÚS 43/04).

Ústavný súd v konaní sp. zn. II. ÚS 143/02 dospel k tomuto záveru: „Nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Všeobecné súdy musia dbať na to, aby zabezpečili taký prístup k súdnej ochrane v exekučnom konaní, ktorý nie je diskriminačný. Zastavenie súdnej exekúcie všeobecným súdom bez preukázania takých okolností spôsobuje porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“

Výrok každého rozhodnutia všeobecného súdu konajúceho v civilnom procese vrátane núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí vyjadruje záväzný a zásadne

nezmeniteľný názor súdu na predmet jeho rozhodovania. Výrok súdneho rozhodnutia pritom nemožno vnímať oddelene od jeho odôvodnenia najmä v prípadoch, v ktorých je uvedené, z akých skutkových a právnych dôvodov bol prijatý výrok rozhodnutia, pričom tieto skutkové a právne dôvody sú jedinými dôvodmi na vynesenie výroku.

Z výroku napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd zastavil exekúciu vedenú pod sp. zn. EX 18/2004, z odôvodnenia tohto uznesenia je však zjavné, že k zastaveniu exekúcie došlo len vo vzťahu k obsahu § 54a ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z.

Vychádzajúc z doslovného textu výroku napadnutého uznesenia v konfrontácii s obsahom dôvodov tohto rozhodnutia okresný súd zastavil exekúciu len na majetok povinného uvedený v § 54a ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. Účinky tohto uznesenia preto nie je možné vzťahovať na iný majetok povinného ako na ten, ktorý bol týmto ustanovením výslovne vylúčený z núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí. Opačný záver nemá oporu v odôvodnení napadnutého uznesenia a okresný súd sa nevenoval inému majetku než tomu, ktorý bol vylúčený z exekúcie § 54a ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. Takýto postup je v súlade s čl. 2 ods. 2 ústavy, pretože k dátumu vynesenia napadnutého uznesenia ustanovenie § 54a ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. bolo platnou súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky.

Uvedeným rozhodnutím nie je možné porušiť základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Nemôže totiž existovať žiadna príčinná súvislosť medzi týmto základným právom a skutočnosťou, že okresný súd použil pri rozhodovaní platné ustanovenie osobitného zákona upravujúceho vylúčenie majetku z núteného výkonu súdnych a iných rozhodnutí, ak pri tomto použití nedošlo k popretiu zmyslu a účelu použitej právnej normy. Podľa názoru ústavného súdu k takému použitiu právnej normy ani nemohlo dôjsť, pretože okresný súd obmedzil svoju argumentáciu iba na citovanie § 54a ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. bez toho, aby výkladom menil, dopĺňal, rozširoval alebo zužoval jeho znenie.

Z toho vyplýva, že sťažnosť proti napadnutému uzneseniu okresného súdu je zjavne neopodstatnená (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Obsah napadnutého uznesenia nebráni tomu, aby sa uplatnilo základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu v súdnej exekúcii podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vo vzťahu k majetku, ktorý nie je zahrnutý do § 54a ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. Potvrďuje to aj vydanie upovedomenia o začatí exekúcie, ktorého účinky sa vzťahujú na celý majetok povinného, nielen na taký majetok, ktorý podľa Exekučného poriadku alebo osobitných predpisov je vylúčený zo súdnej exekúcie.

Ústavný súd v tejto súvislosti tiež zastáva názor, že sťažnosť je neprípustná v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, pretože sťažovateľka nevyčerpala opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré jej zákon na ochranu jej základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnená podľa osobitných predpisov (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2004